

Elementi i kriteriji vrednovanja – likovna umjetnost

Zadaća nastave likovne umjetnosti u srednjim školama je upoznati učenike sa povijesnim pregledom najznačajnijih razdoblja u povijesti umjetnosti, ali i razviti njihove mogućnosti doživljavanja likovnih djela. Programom propisani nastavni sadržaji, podijeljeni su u dvadesetak nastavnih jedinica. Kako se nastava likovne umjetnosti izvodi kroz 35 sati godišnje, količina nastavnog gradiva koju je potrebno obraditi u školskoj godini, daleko premašuje postojeću satnicu. Osnovni problem (s kojim smo se i u vlastitom radu suočile), predstavlja činjenica kako učenici u sklopu jedne nastavne jedinice trebaju svladati teoriju, ali i analizu pojedinih djela. Stavljanjem težišta na analizu i vježbe kao način oblikovanja nastavnog sata, učenici će steći uvid u formalni pristup likovnom djelu, ali će ostati uskraćeni za znanje iz povijesti umjetnosti koja smatramo izuzetno bitnim dijelom opće kulture pojedinca. Znanja iz teorije neophodna su kako bi se ispunile zadaće propisane programom, kao djelatan i pozitivan odnos prema očuvanju kulturne baštine, razvoj potrebe i navike sudjelovanja u suvremenim likovnim zbivanjima, te upoznavanje s najvažnijim djelima svjetske i nacionalne kulturne baštine. Zbog navedenih razloga, naše udžbenike likovne umjetnosti smo zamislili na način za koji mislimo da omogućuje ravnopravnu zastupljenost teorije i vježbi u nastavi likovne umjetnosti, što naročito dolazi do izražaja u udžbenicima od drugog do četvrtog razred

Likovna umjetnost – elementi ocjenjivanja

Usvojenost gradiva:

- poznavanje likovnih područja i njihovog likovnog govora
- elementarna faktografija
- osnovna obilježja stila
- značenje pojedinog likovnog djela unutar likovno-povijesnog konteksta
- komparacija pojedinih djela i stilova

Analiza: (razumijevanje likovnog djela)

- uočavanje elemenata likovnog djela i njihova usporedba - Format/kadar, motiv, tehnika/materijal, površina/tekstura. Linija, ploha, oblik, masa/volumen – prostor. Kompozicija/konstrukcija – os, simetrije/ravnoteža, kontrast, ritam, boja, svjetlost, proporcije)

Primjena:(SRAZ)

- kreativno vladati zakonitostima kompozicije (praktični rad u zadanom materijalu (1. razred).
- grafičko prikazivanje zakonitosti perspektiva (prostor u plohi)

☒ crtež kojim se grafičkim postupkom provjerava usvojenost pojedinih likovnih elemenata: osi kompozicije, vrsta kompozicije, obrisna linija, a posebno elementi arhitekture u okomitim (uzdužni i poprečni) i horizontalnim (tlocrt) presjecima.

☒ redovito voditi individualne bilješke tijekom nastavnih sati

Ocjene: odličan:

- učenik bez postavljenih potpitanja analizira pojedine likovne primjere uspoređujući ih se sličnima ili s primjerima prethodnog stila;
- uočava osobitosti ili otklone u odnosu na opća obilježja razdoblja;
- samostalno analizira likovno djelo i stavlja ga u likovno-povijesni kontekst;
- u crtežu pravilno proporcionira zadano djelo točno navodeći sve tražene dijelove;
- korektno se grafički izražava
- kreativan u praktičnom radu
- nastavne sate i obrađene sadržaje prati kvalitetnim vlastitim bilješkama a kasnije se vješto i s razumjevanjem njima služi.

☒ **vrlo dobar:**

- uz postavljanje potpitanja daje točne faktografske odgovore;
- barata temeljnim obilježjima stilova;
- uz potpitanja i vođenje može izvesti analizu likovnog djela prepoznajući na njemu glavna obilježja stila;
- u crtežu radi manje pogreške u proporcioniranju i sažimanju kompozicijskih rješenja djela;
- izostavlja navesti manje uočljive dijelove;
- uz nadzor i manju pomoć korektno se izražava crtežom a marljivošću nadoknađuje nedostatke u samostalnom i kreativnom radu
- vlastite bilješke ne daju mu sigurnost pri odgovaranju

dobar:

- ukazuje na nesamostalnost pri odgovoranju;
- zahtijeva brojna potpitanja dajući djelomične odgovore;
- izražava nesamostalnost u analizi i komparaciji provodeći analizu nesustavno i djelomično;
- neprecizan i površan u crtežu uz djelomične ili nepotpune tražene prikaze elementa zadanog djela
- nerazumljivo crta pa se služi kopiranjem ispravnih rješenja
- bilješke su površne i teško se njima služi

☒ dovoljan:

- djelomično barata temeljnom faktografijom i navodi tek opća obilježja stila;
- ukazuje na nesamostalnost i netočnosti u odgovoru;
- površno i uz značajnu pomoć provodi analizu likovnog djela izostavljajući mnoge elemente ili ih krivo navodi;
- neprecizan i neuredan u crtežu uz veće manjkavosti u navođenju traženih dijelova
- bez razumjevanja i neprecizno opterećuje crtež suvišnim elementima ali pokazuje želju da riješi zadatak
- bilješke su nepotpune i svode se na puku kronologiju događanja

☒ nedovoljan:

- ne poznaje osnovne elemente likovnog govora;
- nepoznavanje faktografije i obilježja stila;
- ukazuje na nesposobnost analize likovnog djela uslijed nepoznavanja likovnih elemenata;
- neprecizan, neuredan i netočan crtež;
- ne vodi bilješke ili to čini sporadično;
- izbjegava bilo koji oblik rada tijekom nastavnog sata

Predmetni nastavnik: Jagoda Krešić, prof.

LIKOVNA

mj.	n.c.	br.s.	NASTAVNA JEDINICA
9.		1. 2. 3. 4.	Pojedinac i okolina: Kako gledamo, što vidimo? Predmeti koji nas okružuju - odnos namjene i oblika Fotografija- zaustavljeni trenutak Film: slika u pokretu
10.		5. 6. 7. 8. 9.	Slikarstvo: oblikovanje plohe i tehnike Ponavljjanje Crtež: linija i ploha Boja Slikarstvo: boje
11.		10. 11. 12. 13.	Kompozicija Perspektive Ikonografija i ikonologija Slikarstvo: analiza
12.		14. 15. 16.	Ponavljjanje PISMENI RAD Analiza pismenog rada
1.		17. 18. 19.	Skulptura: elementi oblikovanja Skulptura: Odnos materijala i oblika Ponavljjanje
2.		20. 21. 22. 23.	Skulptura: Analize Ponavljjanje Arhitektura: prostor i materijali Arhitektonski oblici i konstrukcije

3.		24. 25. 26. 27.	Ponavljjanje Arhitektura stanovanja Ponavljjanje Grad i gradogradnja
4.		28. 29. 30. 31.	Urbanizam - ponavljanje Ponavljjanje i ispitivanje Arhitektura: analiza Arhitektura: analiza
5.		32. 33. 34.	PISMENI RAD Analiza pismenog rada Ponavljjanje i ispitivanje
6.		35.	Zaključivanje ocjena

Ishodi – 2. razred

NASTAVNA TEMA: PRETPOVIJEST

Prepoznati realizam u prikazu životinja, kaotične i neplanirane kompozicije u slikarstvu paleolitika, stilizaciju u prikazu čovjeka, i smišljeni odnos među likovima slikarstvu mezolitika

Ustanoviti razlike između djela paleolitske i mezolitske umjetnosti prema stilskim karakteristikama, temi i načinu oblikovanja motiva

Identificirati disproporcionalnost u djelima skulptura paleolitika i slikarstvu mezolitika i njihovu različitu ulogu u stvaranju simbola ili prikaza radnje

Protumačiti društveno povijesni kontekst i izbor motiva te način oblikovanja motiva u paleolitiku i mezolitiku

Analizirati slike iz Velike dvorane spilje Lascaux primjenom vizualnog jezika

Analizirati skulpturu prema kompoziciji, kompozicijskim pravilima, dominantnim elementima forme te prema stilskim karakteristikama

Objasniti neolitsku revoluciju / agrarnu revoluciju i kako ona utječe na umjetnost

Povezati pojmove stilizacija, apstrakcija, ornament, inkrustacija s djelima

Objasniti animizam i kult mrtvih na primjeru Jerihonskih glava

Objasniti tri tipa megalitske arhitekture

Povezati arhitektonske primjere s tipovima megalitske arhitekture

Analizirati Stonehenge prema namjeni, tipu tlocrta, dijelovima, kompoziciji, karakteristikama tlocrta

Opisati najstarije urbane cjeline- Jerihona i Catal Hüyük

Prepoznati motive u ukrašavanju glinenih posuda- ornamentalno geometrijske oblike kao nastavak neolitskog oblikovanja i figurativne oblike.

Prepoznati spiralu kao novi motiv u oblikovanju i ukrašavanju

Objasniti fibulu, njen oblik, namjenu

Ishodi - 2.razred srednjih škola s dvogodišnjim programom

1. SELO

Definirati selo kao naselje u kojem žive stanovnici koji se bave uglavnom trima primarnim djelatnostima: poljoprivredom, stočarstvom i ribarstvom.

Razlikovati tri tipa sela i njihove osnovne karakteristike.

Povezati tipove sela s geografskim karakteristikama područja na kojem nastaju.

Nabrojati najčešće materijale tradicionalne gradnje u Hrvatskoj.

Nabrojati barem pet karakteristika svakog tipa kuće.

Primjeniti stečeno znanje analizirajući tradicionalnu arhitekturu svog užeg zavičaja.

Učenik će biti sposoban provesti kraću analizu kulturne baštine svog zavičaja.

2. PRETPOVIJEST I VELIKE CIVILIZACIJE STAROG VIJEKA

Protumačiti društveno povijesni kontekst i izbor motiva te način oblikovanja motiva u paleolitiku i mezolitiku

Objasniti neolitsku revoluciju / agrarnu revoluciju i kako ona utječe na umjetnost

Povezati pojmove stilizacija, apstrakcija, ornament, inkrustacija s djelima

Objasniti tri tipa megalitske arhitekture

Povezati arhitektonske primjere s tipovima megalitske arhitekture

Analizirati Stonehenge prema namjeni, tipu tlocrta, dijelovima, kompoziciji, karakteristikama tlocrta

Opisati najstarije urbane cjeline- Jerihona i Catal Hüyük

Protumačiti društveno povijesni kontekst u kojem se mijenjaju motivi i način prikaza motiva kod Sumerana, Akađana i Asiraca

Objasniti osnovnu strukturu sumerskog grada na primjeru grada Ura

Opisati zigurat obzirom na namjenu, materijal, oblik, volumen/masu

Prepoznati karakter strukture egipatskih gradova (nepravilan, pravilan)

Objasniti promjene u strukturi različitih tipova grobne arhitekture- mastabe, grobni kompleks Zoserove piramide, Velike piramide kod Gize, grobnice u stijeni

Ustanovi sličnosti i razlike između zigurata i egipatskih piramida (Keopsova)

Prepoznati arhitektonske i prostorne elemente egipatskog hrama na primjerima Amonovog hrama u Karnaku, Hrama kraljice Hatšepsut i hrama Ramzesa II. u Abu Simbelu

Analizirati Keopsovu piramidu, Amonov hram u Karnaku, Amonov hram u Karnaku, Hrama kraljice Hatšepsut,

Nabrojati umjetnosti koje se razvijaju unutar Egejske kulture

Smjestiti egejsku kulturu u vrijeme i prostor

Analizirati palaču u Knososu prema: materijalu, konstrukciji, dekorativnim elementima, karakteristikama tlocrta i prostora te prostornim elementima

Analizirati Mikensku akropolu i Atrejevu riznicu prema: materijalu, konstrukciji, dekorativnim elementima, karakteristikama tlocrta i prostora te prostornim elementima, konstrukcija Lavljih vrata

3. ANTIKA

Ponoviti kako i kada nastaje stara grčka civilizacija.

Kronološki nabrojati ključne faze razvoja stare grčke civilizacije.

Opisati državno i političko uređenje i organizaciju stare Grčke (polis -izoliranost i odvojenost gradova, teritorijalna podijeljenost, kolonizacija)

Nabrojiti najvažnija božanstva i osnovne pojmove vezane uz grčku mitologiju,

Valorizirati važnost sporta u okupljanju inače razdvojenog stanovništva (olimpijske igre).

Valorizirati izniman značaj grčke civilizacije kao temelja za razvoj svih segmenata evropske civilizacije, umjetnosti, kulture, znanosti.....

Protumačiti načelo «čovjek je mjerilo svih stvari»

Imenovati STILOVE (FAZE) GRČKE UMJETNOSTI; geometrijski stil, arhajska, kalsična i helenistička faza.

Ponoviti o grčkim kolonijama koje nastaju na tlu Hrvatske.

.Učenici će se prisjetiti onoga što već znaju o Etruščanima (korelacija s poviješću)

Civilizaciju Etruščana. smjestiti unutar vremenskog i geografskog okvira.

Ponoviti o prostornim i vremenskim okvirima rimske civilizacije.

Procijenjavati odnos grčke i rimske umjetnosti i utjecaje etruščanske civilizacije na rimsku.

Ponoviti ključne podatke vezane uz imsku civilizaciju, legenda o Romulu i Remu, vrijeme osnutka Rima, grad na 7 brežuljaka (nabrojati ih), rimska osvajanja, urbanizacija.

Analizirati prostornu organizaciju rimskih gradova: pravilan geometrijski raspored ulica s dvije glavne ulice CARDO i DECUMANUS.

Usporediti različite strukture grčkih gradova (organski i geometrijski pravilan).

Identificirati glavne centre grčkog grada: agora, akropola, kazalište...

Moći objasniti razvoj grčkih gradova: nastanak gradova na mjestima na kojima se nalaze svetišta božanstava

Označiti glavne dijelove grčkog hrama.

Analizirati tlocrt periptera.

Usporediti proporcije arhajskog i kalsičnog hrama.

Razlučiti tri grčka reda u arhitekturi.

Identificirati glavne dijelove grčkog kazališta.

Prosudivati o povezanosti arhitekture i prirode u jedinstvenoj koncepciji grčkog kazališta na otvorenom.

Identificirati konstruktivna rješenja u arhitekturi etruščana kakva ne koriste grčki graditelji - luk i svod.

Analizirati tlocrt i crteže rekonstrukcije etruščanskog hrama.

Navesti značajne rimske arhitektonske spomenike koje su spominjali kroz nastavu povijesti; Koloseum, Forum romanum, Circus maximus....

Analizirati Panteon: (tlocrt, vanjski izgled).

Učenici će ustanoviti sličnosti i razlike između Panteonai grčkih hramova.

Razlučiti koji arhitektonski elementi rimske gradnje ne postoje u grčkoj arhitekturi.

Prisjetiti se od koga su Rimljani preuzeli konstrukciju KUPOLE i SVODA.

Povezati nadsvođivanje i uporabu betona kao elemente koji omogućuju rimljanima izgradnju velikih javnih građevina za okupljanje velikog broja ljudi, kao što su terme ili bazilike (sudnice).

Prepoznati POLUKRUŽNI LÛK, preuzet od etruščana, koji rimljani koriste pri izgradnji amfiteatara, kazališta, ali i za komunalne objekte poput akvedukata.

Identificirati luk kao važan sastavni element najpoznatijih rimskih arhitektonsko-kiparskih konstrukcija – slavluka.

Usporediti tlocrte etrušćanske i rimske kuće.

Analizirati odnos vanjskog i unutrašnjeg prostora u domusu.

Navesti funkcije insule i koje sve prostore sadrži.

Identificirati najraskošniji oblik stambene rimske arhitekture – palače.

Analizirati tlocrt Dioklecijanove palače.

Ponoviti o antičkoj podjeli poljoprivrednih područja na pravilne parcele, te izgradnji gradova sa važnim javnim građevinama.

Nabrojati najvažnije antičke gradove na tlu Hrvatske :Poreč (Parentium), Zadar (Jader) Pula, Salona.

Identificirati umjetnost posljednjeg perioda Rimskog carstva u razdoblju od 2-3.st. do 6-7.st. kao ranokršćansku, te kasnoantičku umjetnost.

Povezati razvoj ranokršćanske bazilike s oblikom rimske bazilike.

Prepoznati kako su centralne građevine u ranokršćanskoj arhitekturi krstionice, mauzoleji i martiriji koji se podižu na mjestima mučeništva i grobovima mučenika.

Analizirati promjene koje nastaju u planu i strukturi antičke Salone pojavom kršćanstva.

Ponoviti tri glavne faze grčke umjetnosti – arhajska, klasična i helenistička.

Usporediti glavne karakteristike ovih faza u arhitekturi.

Usporediti tri primjera iz različitih perioda grčke umjetnosti (odnos mase i prostora, kompozicija – raspored i odnos, te usmjerenja masa u prostoru, ravnoteža - (simetrično/asimetrično), proporcije, obrisna linija, ploha, površina, boja).

Razlučiti kakav je etrušćanski odnos prema smrti u prikazu likova na Sarkofagu muža i žene.

Istražiti odnos rimske i grčke umjetnosti kroz rimsko kiparstvo.

Prepoznati originalni rimski doprinos kiparstvu kroz razvoj kiparskih formi koje su svojstvene upravo rimskoj civilizaciji, potpuno neovisnih od grčkih uzora.

Izdvojiti portret kao veoma omiljenu temu u rimskoj skulpturi.

Prepoznati osnovnu namjenu grčkih vaza

Navesti sve što znaju o erupciji vulkana koja je zatrpala gradove Herkulanum i Pompeje.

Prisjetiti se znanja iz povijesti o počecima istraživanja u Pompejima i Herkulanumu.

Razlikovati tehnike koje se javljaju u rimskom slikarstvu

Razlikovati ranokršćanske figuralne prikaze i simbolične prikaze u slikarstvu i kiparstvu.

4. SREDNJI VIJEK

Prisjetiti se gradiva 2. razreda kroz ponavljanje osnovnih pojmova vezanih uz umjetnost predromanike.

Navesti tipove predromaničkih crkvi na tlu Hrvatske.

Povezati raznorodne utjecaje koji se isprepliću u umjetničkom oblikovanju predromanike.

Nabrojati najvažnije predromaničke građevine na tlu Hrvatske.

Učenik će biti sposoban analizirati crkvu sv. Donata.

Tumačiti značaj tzv. karolinške renesanse za daljni razvoj europske umjetnosti.

Učenik će biti sposoban primjereno koristiti termin westwerk.

Objasniti povijesne okolnosti nastanka bizantske civilizacije i umjetnosti.

Navesti osnovne karakteristike bizantskih crkvenih građevina.

Navesti najvažnije bizantske građevine.

Povezati bizantsku arhitekturu s centralnim, a ranokršćansku s longitudinalnim tipom tlocrta.

Razlučiti dva tipa džamija usporedbom i analizom tlocrta

džamija s trijemovima (Velika džamija u Damasku)

džamija –medresa (Kraljevska džamija u Isfahanu)

Prepoznati odlike «maurskog stila» - dekorativnost, kroz promatranje reprodukcija Alhambre.

Imenovati prvi jedinstveni stil na području Europe koji se razvija u 11. i 12. stoljeću - romaniku

Identificirati glavne centre života u romanici: samostan, grad, feudalni burg

Opisati složenu prostornu organizaciju samostana (PLAN OPATIJE CLUNY)

Prepoznati prostornu organizaciju srednjovjekovnog grada San Gimignano.

(na prirodno zaštićenim položajima, okružuju se obrambenim zidinama, nepravilan plan, uličice prate konfiguraciju terena)

Identificirati obrambeni karakter srednjovjekovnog burga

Analizirati branič kulu u Conisbroughu.

Analizirati velike francuske hodočasničke crkve. (ST. SERNIN U TOULOUSEU ST. FOY u CONQUESU)

izdvojiti tipične elemente tlocrta romaničkih crkava (transept deambulatorij longitudinalni tlocrt, oblik bazilike, apsida, apsidiole, križni svod, bačvasti svod, galerije dva zvonika postavljena su na zapadnom pročelju)

Povezati oblik i konstrukciju romaničke crkve sa zakonima adicije i subordinacije.

Prosuditi o načinu povezivanja samostalnih prostornih jedinica.

Razlikovati regionalne varijante romaničke arhitekture toskansku i lombardsku varijantu talijanske romanike, te njemačku i englesku romaniku.

Prepoznati zvonike kao jedan od najistaknutijih zadataka romaničkog graditeljstva.

Analizirati zvonik splitske i rapske katedrale

Smjestiti gotički stil u vremenske i geografske okvire (nastaje u Francuskoj u drugoj polovini 12.st).

Opisati čime je uvjetovan snažan razvoj gradova u ovom razdoblju srednjeg vijeka.

Prepoznati policentričnost gotičkog grada na planu starog dijela grada Lübecka.

Izdvojiti konstruktivna rješenja gotike (šiljasti luk, križnorebrasti svod, kontraforni sustav) koja omogućuju dizanje čitave građevine na veću visinu.

Razlikovati jedinstveni prostor gotičke katedrale od adicije zasebnih prostornih jedinica romaničke crkve.

Usporediti crkve bazilikalnog tipa sa dvoranskim crkvama.

Razlučiti regionalne razlike talijanske arhitekture u ovom periodu koji je više vezan za njihovu vlastitu arhitektonsku tradiciju.

Nabrojati ranoenglesku gotika, zatim dekorativni stil i tzv. perpendikularnu gotiku kao faze engleske gotičke arhitekture.

Izdvojiti raznorodne utjecaje iz kojih nastaje gotička umjetnost u Hrvatskoj

(elementi romanike, bizantske umjetnosti i renesanse) .

Navesti najpozantije primjere gotičkog urbanizma u Hrvatskoj.

Procijeniti značaj urbanističkih pothvata Dubrovačke republike - fortifikacije Dubrovnika i gradnja gradova Ston i Mali Ston na Pelješcu.

Prepoznati gotičke elemente na katedrali sv . Lovre u Trogiru.

Ustanoviti razlike u arhitektonskoj koncepciji u crkvama "prosjačkih redova" franjevac i dominikanaca.

Nabrojati najvažnije spomenike gotičke arhitekture u sjevernoj Hrvatskoj.

Usporediti strukture srednjovjekovnih utvrda u Hrvatskoj (Sokolac, Medvedgrad) sa europskim primjerima.

Ukratko objasniti karakteristike predromaničke skulpture.

Usporediti karakteristike starohrvatske skulpture s karakteristikama predromaničke skulpture u drugim dijelovima Evrope.

Ponoviti tehniku mozaika.

Prepoznati romaniku kao doba procvata monumentalne kamene skulpture

vezane za arhitekturu, odnosno portale crkava.

Izdvojiti reljef kao najzastupljeniju vrstu romaničke skulpture.

Ponoviti ikonografsku i vertikalnu perspektivu

Interpretirati vratnice splitke katedrale i radovanov portal kao najveća ostvarenja nacionalne romaničke skulpture

Prepoznati kako je jasna organizacija skulptura na gotičkom portalu u službi prenošenja teoloških pravila i programa.

Vrjednovati emocionalni i ekspresivni prikaz boli i patnje na gotičkim skulpturama.

Učenici će ponoviti o tehnici vitraja.

Razlikovati tehnike gotičkog slikarstva: (vitraj, štafelajno slikarstvo, freska, iluminirani rukopisi)

Ponoviti obrnutu perspektivu.

5. RENESANSA I BAROK

Vremenski i geografski smjestiti stil u evropskoj umjetnosti koji se razvija u 17. stoljeću a uobičajeno se naziva barokom

Usporediti urbanističke strukture baroknih i renesansnih trgova.

Na primjerima prepoznati kako se arhitektonski oblici u baroku obogaćuju i dinamiziraju.

Valorizirati baroknu unutarnja povezanost arhitekture skulpture i slikarstva (gesamtkunstwerk)

Razlikovati francuski barokni klasicizam u arhitekturi koji se razlikuje od baroka u ostalim europskim zemljama.

Analizirati dvorac kao najvažniji zadatak svjetovne barokne arhitekture koji svojim dimenzijama i raskoši simbolizira moć apsolutističkih vladara.

Razlikovati tip francuskog parka u kojem se sve podvrgava strogoj geometrijskoj shemi.

Opisati zbog čega je oblik elipse omiljen u baroknoj arhitekturi.

U baroknoj umjetnosti prepoznati dramatičnost, dinamični raspored masa, kontrastna usmjerenja, dinamičan odnos mase i prostora i pokrenutost forme

Povezati intenzivni kulturni razvoj sjevera Hrvatske u 17. st sa .gospodarskim oporavkom sjevera u ovom razdoblju.

Valorizirati ulogu Isusovaca u razdoblju ranog baroka (17. stoljeće),

Prepoznati glavne karakteristike isusovačke crkvene arhitekture na primjerima iz Hrvatske.

Izdvojiti osnovne elemente koji ukazuju na barokizaciju postojećih crkvenih građevina u 18. stoljeću.

Objasniti namjenu ciktorija u hodočasničkim crkvama u Hrvatskoj.

Nabrojati najznačajnije primjere profane arhitekture koju čine dvorci i kurije nižeg i srednjeg plemstva na području Hrvatskog Zagorja.

Razlikovati osnovne tipove tlocrta koji se javljaju kod baroknih dvoraca u; dvorac s unutarnjim dvorištem, dvorac s ograđenim dvorištem, jednokrilni dvorac, tlocrt razveden u obliku slova U.

6. DEVETNAESTO I DVADESETO STOLJEĆE

Urbanizam i arhitektura devetnaestog i dvadesetog stoljeća

Procijeniti ulogu industrijske revolucije u razvoju gradova 19.stoljeća

Objasniti pojam historicizam

Učenik će biti sposoban tumačiti važnost pojave montažnih skeletnih konstrukcija za razvoj moderne arhitekture te njihovu ulogu u arhitekturi čikaške škole

Navesti osnovne karakteristike secesije

Navesti osnovne karakteristike funkcionalizma i novog brutalizma te njegovog najvažnijeg predstavnika Le Courbusiera

Znati tumačiti pojam postmoderna

Primjereno koristiti pojmove high tech arhitektura i dekonstruktivizam

Velegrad Zagreb

Procijeniti važnost regulatorne osnove Zagreba za njegov razvoj na kraju 19.stoljeća

Analizirati razvoj stambene arhitekture u Zagrebu od druge polovice 19.stoljeća do danas

Razviti pozitivan stav o modernoj arhitekturi u Zagrebu

Prosuditi o utjecaju socijalne komponente na arhitekturu međuratnog perioda

Objasniti važnost Vukovarske ulice za arhitekturu poslijeratnog perioda i navesti barem jednu građevinu i njenog autora

Istražiti preobrazbu srednjovjekovnog grada u velegrad

Istražiti ulogu skulpture u suvremenom gradu

Pregled umjetnosti 19.i 20.stoljeća

Nabrojati barem tri pravca u umjetnosti 19.stoljeća

Nabrojati barem pet umjetničkih pravaca 20.stoljeća

Nabrojati barem sedam važnih autora i odrediti njihovu pripadnost umjetničkim pokretima

Evaluirati važnost grada Pariza kao europskog i svjetskog umjetničkog središta u prvoj polovici 20.stoljeća

Prosuditi o ulozi II svjetskog rata na umjetnička kretanja u Europi i svijetu

Povezati razvoj novih tehnologija s pojavom nekih umjetničkih pravaca

Aktualizirati problematiku povezujući je sa suvremenim zbivanjima

Pregled umjetnosti 19.i 20.stoljeća u Hrvatskoj

Navesti V. Karasa kao najvažnijeg slikara u prvoj polovici 19.stoljeća u Hrvatskoj i barem jedno njegovo djelo

Navesti slikare Minhenskog kruga i po jedno njihovo djelo

Nabrojati slikare Grupe trojce i slikare Praške četvorice

Objasniti razloge osnivanja grupe Zemlja i stavove koji povezuju umjetnike

Moći razlikovati geometrijsku apstrakciju od apstraktnog ekspresionizma na primjerima Murtića i Šuteja

Protumačiti važnost I.Meštrovića za kiparstvo u Hrvatskoj

Nabrojati barem još tri hrvatska kipara koji su djelovali u 20.stoljeću

Protumačiti društveno povijesni aspekt u promjeni oblikovanja i smještaja naselja u metalnome dobu

Opisati naselje nurage

Opisati tumul kao novi oblik grobne arhitekture

Prepoznati stilske karakteristike metalnoga doba na djelima Vučedolske kulture

NASTAVNA TEMA: VELIKE CIVILIZACIJE STAROG VIJEKA

Analizirati koristeći se točnom terminologijom: Vazu iz Suze, figure iz Tell Asmara, Naram-Sinovu stelu, reljef Umiruća lavica

Prepoznati stilska obilježja pretpovijesnih oslikanih vaza, sumerske, akadske, babilonske, asirske i novobabilonske skulpture

Prepoznati stilizaciju kod Sumerana, hijerarhijsku i vertikalnu perspektivu kod Akađana, narativnost i naturalizam u asirskim reljefima

Protumačiti društveno povijesni kontekst u kojem se mijenjaju motivi i način prikaza motiva kod Sumerana, Akađana i Asiraca

Objasniti osnovnu strukturu sumerskog grada na primjeru grada Ura

Opisati zigurat obzirom na namjenu, materijal, oblik, volumen/masu

Prepoznati karakter strukture egipatskih gradova (nepravilan, pravilan)

Objasniti promjene u strukturi različitih tipova grobne arhitekture- mastabe, grobni kompleks Zoserove piramide, Velike piramide kod Gize, grobnice u stijeni

Ustanovi sličnosti i razlike između zigurata i egipatskih piramida (Keopsova)

Prepoznati arhitektonske i prostorne elemente egipatskog hrama na primjerima Amonovog hrama u Karnaku, Hrama kraljice Hatšepsut i hrama Ramzesa II. u Abu Simbelu

Prepoznati tipove egipatskih skulptura

Protumačiti motive, način prikaza motiva, kompozicijska obilježja, volumen, prikaz prostora, organizaciju plohe, hijerarhijsku perspektivu, boja, egipatski kanon na egipatskim skulpturama (Paleta za šminjkanjeNarmera, skulptura princa Rahotepa i njegove žene, Mikerinos i njegova žena, Pizar, bista Nefertiti)

Prepoznati organizaciju plohe, način prikaza motiva, egipatski kanon, način prikaza prostora, karakter egipatskog slikarstva

Analizirati Keopsovu piramidu, Amonov hram u Karnaku, Amonov hram u Karnaku, Hrama kraljice Hatšepsut, Paletu za šminjkanjeNarmera,skulptura princa Rahotepa i njegove žene,Pisar

Nabrojati umjetnosti koje se razvijaju unutar Egejske kulture

Smjestiti egejsku kulturu u vrijeme i prostor

Prepoznati stilske karakteristike kikaladske, minojske i mikenske skulpture na primjerima kikaladskih idola, Zmijske božice i reljefa na Lavljim vratima

Prepoznati stilske karakteristike stila kamares i naturalističkog slikarstva na oslikanim vazama i stilske karakteristike minojskog zidnog slikarstva

Ustanoviti sličnosti i razlike između egipatskog i egejskog zidnog slikarstva

Analizirati palaču u Knososu prema: materijalu, konstrukciji, dekorativnim elementima, karakteristikama tlocrta i prostora te prostornim elementima

Analizirati Mikensku akropolu i Atrejevu riznicuprema: materijalu, konstrukciji, dekorativnim elementima, karakteristikama tlocrta i prostora te prostornim elementima, konstrukcija Lavljih vrata

NASTAVNA TEMA: GRČKA

Ponoviti kako i kada nastaje stara grčka civilizacija

Kronološki nabrojati ključne faze razvoja stare grčke civilizacije

Opisati državno i političko uređenje i organizaciju stare Grčke (polis -izoliranost i odvojenost gradova, teritorijalna podijeljenost, kolonizacija)

Nabrojiti najvažnija božanstva i osnovne pojmove vezane uz grčku mitologiju,

Valorizirati važnost sporta u okupljanju inače razdvojenog stanovništva (olimpijske igre)

Valorizirati izniman značaj grčke civilizacije kao temelja za razvoj svih segmenata evropske civilizacije, umjetnosti, kulture, znanosti.....

Protumačiti načelo «čovjek je mjerilo svih stvari»

Imenovati STILOVE (FAZE) GRČKE UMJETNOSTI; geometrijski stil, arhajska, kalsična i helenistička faza.

Ponoviti o grčkim kolonijama koje nastaju na tlu Hrvatske.

Povezati nove podatke sa onim što već znaju o antičkoj grčkoj civilizaciji na tlu Hrvatske.

Usporediti različite strukture grčkih gradova(organski i geometrijski pravilan).

Identificirati glavne centre grčkog grada:agora, akropola, kazalište...

Objasniti razvoj grčkih gradova:nastanak gradova na mjestima na kojima se nalaze svetišta božanstava

Označiti glavne dijelove grčkog hrama.

Analizirati tlocrt periptera.

Usporediti proporcije arhajskog i kalsičnog hrama

Razlučiti tri grčka reda u arhitekturi

Identificirati glavne dijelove grčkog kazališta.

Prosudivati o povezanosti arhitekture i prirode u jedinstvenoj koncepciji grčkog kazališta na otvorenom.

Ponoviti tri glavne faze grčke umjetnosti – arhajska, klasična i helenistička.

Usporediti glavne karakteristike faza grčke umjetnosti u arhitekturi

Usporediti tri primjera iz različitih perioda grčke umjetnosti (odnos mase i prostora, kompozicija – raspored i odnos, te usmjerenja masa u prostoru, ravnoteža - (simetrično/asimetrično), proporcije, obrisna linija, ploha, površina, boja)

Prepoznati osnovnu namjenu grčkih vaza

Razlikovati najčešće tipove grčkih posuda

Analizirati ornamentalni ukras vaze iz Dypilona

Identificirati glavne karakteristike GEOMETRIJSKOG STILA

Razlučiti pojmove CRNOFIGURALNOG i CRVENOFIGURALNOG STILA, kao dva načina oblikovanja vaza u ARHAJSKOM PERIODU.

Analizirati pomjene u oblikovanju koje se događaju u KLASIČNOM razdoblju (analizom posude slikara Bosanqueta) .

NASTAVNA TEMA ETRUŠČANSKA I RIMSKA UMJETNOST

Učenici će se prisjetiti onoga što već znaju o Etruščanima (korelacija s poviješću)

Učenici će civilizaciju Etruščana. smjestiti unutar vremenskog i geografskog okvira.

Identificirati konstruktivna rješenja u arhitekturi etruščana kakva ne koriste Grci – to su luk i svod

Usporediti karakteristike arhajske grčke skulpture s etruščanskom, kroz usporedbu

Apolona iz Veja i Kurosa s Melosa.

Izdvojiti sličnosti i razlike u oblikovanju arhajskih grčkih i etruščanskih skulptur

Analizirati prikaz napetosti itjelesne snage na skulpturi Vučice i Himere iz Arezza.

Razlikovati slikarsku koncepciju zidnih slika egipatskog slikarstva od slika u etruščanskim grobnicama.

Zaključiti o dinamičnosti i pokretima etruščanskih likova, drugačijim motivima (glazba, ples), o naznaci pejzaža.

Ustanoviti postojanje sličnosti u plošnosti prikaza, naglašavanju konture, prikazu iz profila.

Razlučiti kakav je etruščanski odnos prema smrti u prikazu likova na Sarkofagu muža i žene.

Analizirati tlocrt i crteže rekonstrukcije etruščanskog hrama

Izdvojiti glavne dijelove tlocrta etruščanskog hrama..

Ponoviti o prostornim i vremenskim okvirima rimske civilizacije.

Učenici će procijenjivati odnos grčke i rimske umjetnosti i utjecaje etruščanske civilizacije na rimsku.

Ponoviti ključne podatke vezane uz imsku civilizaciju, legenda o Romulu i Remu, vrijeme osnutka Rima, grad na 7 brežuljaka (nabrojati ih), rimska osvajanja, urbanizacija

Razlučiti faze rimske povijesti: etruščansko razdoblje, doba rane republike, doba zrele republike. doba kasne republike, zlatno doba carstva, doba kasnog carstva

Učenici će analizirati prostornu organizaciju rimskih gradova: pravilan geometrijski raspored ulica s dvije glavne ulice CARDO i DECUMANUS.

Istražiti odnos rimske i grčke umjetnosti kroz rimsko kiparstvo.

Učenici će prepoznati rimljane kao kolekcionare.

Učenici će ustanoviti kako je uvoz grčkih skulptura i izada brojnih kopija samo jedan segment rimskog kiparstva

Učenici će prepoznati originalni rimski doprinos kiparstvu kroz razvoj kiparskih formi koje su svojstvene upravo rimskoj civilizaciji, potpuno neovisnih od grčkih uzora.

Ustanoviti razlike kroz analizu Dorifora i Augusta iz Prima porte.

Učenici će izdvojiti portret kao veoma omiljenu temu u rimskoj skulpturi.

Analizirati portretne karakteristike rimskih bista (nema tendencije za uljepšavanjem, sa željom da se pomno, naturalistički zabilježi svaki detalj)

Usporediti portrete Karakale i Konstantina (nestajanje naturalizma u razdoblju kasne antike)

Učenici će interpretirati motive sa reljefa sa Trajanova stupa. (Narativni reljef s iscrpnim prikazom pojedinog događaja, druga je specifičnost rimske skulpture)

Usporediti reljef s Trajanova skasnoantičkim reljefom s Konstantinova slavoluka.

Učenici će navesti sve što znaju o erupciji vulkana koja je zatrpala gradove Herculaneum i Pompeje.

Prisjetiti se znanja iz povijesti o počecima istraživanja u Pompejima i Herculaneumu.

Razlikovati tehnike koje se javljaju u rimskom slikarstvu

Opisati karakteristike rimskih slikarskih tehnika. (freska, enkaustika, mozaik)

Usporediti karakteristike slika četiri pompejanska stila.

Otkriti razlike između etruščanskih i rimskih freski usporedbom prikaza vegetacije na zidnoj slici iz Livijine kuće u Prima porti, sa prikazom vegetacije na zidnoj slici etruščanske grobnice Leopardi u Tarquiniji.

Otkriti razlike između grčkih i rimskih zidnih slika usporedbom zidne slike iz kuće Fronto u Pompejima sa zidnom slikom gozbe iz tzv. Grobnice ronioca u Paestumu.

Analizirati prikaz pokreta likova u rimskom slikarstvu na slici iz Vile misterija.

NASTAVNA TEMA RANOKRŠĆANSKA UMJETNOST

Prepoznati simbole, monograme i najčešće ranokršćanske teme (Dobri pastir, priče o Joni, Prvi grijeh, orant, Djeвица sa sinom, na ranokršćanskom slikarstvu iz katakomba

Prepoznati simbole, monograme i najčešće ranokršćanske teme (Dobri pastir, priče o Joni, Prvi grijeh, orant, Djeвица sa sinom, na ranokršćanskom slikarstvu iz katakomba

Prepoznati slikarske tehnike- zidna slika, mozaik

Razlikovati antičke karakteristike na ranokršćanskoj skulpturi od karakteristika koje odstupaju od antičkih vrijednosti na primjeru sarkofaga Junija Basa

Prepoznati namjenu, konstrukcijske elemente, prostorne elemente, materijal, dekorativne elemente na primjeru sv. Sabine i sv. Konstance

Objasniti baziliku kao tip građevine

Imenovati baptisterij i prostorne elemente u ranokršćanskoj arhitekturi

Protumačiti kako društveno-povijesne prilike utječu na razvoj ranokršćanske umjetnosti od katakomba do javnog štovanja kršćanstva

NASTAVNA TEMA: BIZANTSKA UMJETNOST

Objasniti društveno povijesni kontekst nastanka ranobizantske umjetnosti i ulogu Justinijana

Smjestiti prvo zlatno doba bizantske umjetnosti u vrijeme i prostor

Prepoznati stilske karakteristike ranobizantske arhitekture na primjeru sv. Sofije, S. Vitale i Eufrazijeve bazilike

Analizirati crkve sv. Sofije, S. Vitale i kompleksa Eufrazijeve bazilike prema: namjeni, konstrukcijskim elementima, prostornim elementima, materijalu, dekorativnim elementima

Nacrtati tlocrtnu os i smjer kretanja na tlocrtima sv. Sofije, S. Vitale i Eufrazijeve bazilike

Pokazati dijelove tlocrta: narteks, središnji prostor, ophod, glavni brod, bočni brodovi, apsida, krstionica, zvonik; i konstrukcijske elemente: zid, stup, stub, polukupola, kupola, polukružni luk, pandantivi, prozori

Prepoznati stilske karakteristike ranobizantskog slikarstva na primjerima mozaika s prikazom Justinijana i mozaika s prikazom Teodore iz crkve S. Vitale

Opisati osnovne karakteristike srednjobizantske sakralne arhitekture

NASTAVNA TEMA: PREDROMANIKA

Smjestiti u vremensko razdoblje umjetnost predromanike

Objasniti društveno-povijesni kontekst nastanka predromaničke umjetnosti

Identificirati stilske karakteristike predromaničke skulpture: ornament, simbole, horrorvacui, stilizaciju, plitki reljef, simetričnost, plošnost, pleter kod Langobardske skulpture; plitki reljef, geometričnost, simetričnost, jednoličan ritam, geometriziranost figura keltskih reljefa; figurativnost, narativnost, pokret u bjelokosnim koricama karolinške umjetnosti; figurativnost, naglašeni pokret, stupnjevano izbočenje otonskog reljefa

Povezati stilske karakteristike s konkretnim djelima

Prepoznati isprepletenost, ornamentalnost, stilizaciju, dekorativnost i apstraktnost keltskih ukrašenih inicijala i rukopisa; figurativnost, privid volumena i prostora, ornament na dekoriranim okvirima u karolinškim minijaturama, slobodan raspored slika unutar teksta kod Utrechtskog psaltira

Razlikovati navedene primjere iluminiranih rukopisa

Analiza dvorske kapele u Aachenuprema: namjeni, konstrukcijskim elementima, prostornim elementima, materijalu, dekorativnim elementima

Objasniti stilske karakteristike starohrvatske arhitekture

Prepoznati različite tlocrte starohrvatske arhitekture (centralni tlocrt: križni, kružni, šesterolisni; longitudinalni tlocrt)

Povezati tlocrt s građevinom

Objasniti pojmove: sjecište, tambur, lezena, tranzena, „zvono na preslicu“,

Povezati arhitektonske, dekorativne i prostorne elemente s vizualnim primjerima

Analizirati crkvu sv. Donata i sv. Križa prema tipu i obliku tlocrta, konstrukcijskim elementima, prostornim elementima, materijalima, dekorativnim elementima

Usporediti crkvu sv. Donata sa svjetskim uzorima u arhitekturi toga razdoblja

Objasniti pojmove: oltarna ograda, plutej, tegurij, ciborij, košara, menza, tranzena, ambona, škropionica

Opisati dijelove oltarne ograde

Identificirati motive plitkih reljefa na crkvenom namještaju do 11.st.: pleter troprute vrpce, ptice, rozete, grožđe, križ,

Identificirati motive plitkih reljefa na crkvenom namještaju do 11.st.: figurativni prikaz, prikaz Bogorodice, hrvatskog vladara, prizori iz života Isusa

Prepoznati stilske karakteristike starohrvatske skulpture

Povezati pojmove stilizacija, simbol, pleter, linearnost, figurativnost, zdeptost, horrorvacui, plitki reljef, plošni prikaz, diktat plohe, ornament, ornamentalna traka, figurativni prikaz, arkada

Analizirati pluteja sv. Nedjeljice po vrsti reljefa, elementima forme, motivima, karakteristikama reljefa, namjeni pluteja

Objasniti karakteristike starohrvatskog slikarstva na primjeru freski iz crkve sv. Mihajla

NASTAVNA TEMA: ISLAM

Ponoviti osnovne povijesne činjenice vezane uz islam: vjera, civilizacija, zemlje

Razlučiti tri tipa džamija usporedbom i analizom tlocrta

džamija s trijemovima (Velika džamija u Damasku)

džamija –medresa (Kraljevska džamija u Isfahanu)

potkupalni tip džamije (Džamija Selima II u Edirne)

Prepoznati odlike «maurskog stila» - dekorativnost, kroz promatranje reprodukcija Alhambre.

Objasniti pojmove ornamenta i arabeske kroz analizu detalja unutrašnjeg uređenja Alhambre,

Usporediti ornamentalni ukras dviju kupola (Kupola Kraljevske džamije u Isfahanu i Kupola Tamerlanove grobnice u Samarkandu),

Analizirati ulogu ritma i vrste simetrije u oblikovanju ornamentalnog ukrasa.

Objasniti razlog izostanka figurativnih prikaza u sakralnoj islamskoj umjetnosti.

9.		1. 2. 3. 4.	1. SELO Tipovi sela Tipovi kuća prema materijalu Umjetnost svakodnevnog života Ponavljjanje gradiva
10.		5. 6. 7. 8. 9.	2. OD PRETPOVIJESTI DO VELIKIH CIVILIZACIJA STAROG VIJEKA Pretpovijest: pojava arhitekture Arhitektura i urbanizam na području Mezopotamije i Egipta Ponavljjanje Egejske civilizacije Skulptura i slikarstvo velikih civilizacija starog vijeka
11.		10. 11. 12. 13.	3. ANTIKA Urbanizam i arhitektura antičke Grčke Urbanizam i arhitektura Etruščana i antičkog Rima Ranokršćanska umjetnost
12.		14. 15. 16.	Ponavljjanje Pismena provjera Skulptura i slikarstvo antike
1.		17. 18. 19.	4. SREDNJI VIJEK Bizantska, predromanička i islamska arhitektura Romanički sklopovi života Urbanizam i arhitektura u razdoblju gotike
2.		20. 21. 22. 23.	Skulptura i slikarstvo srednjeg vijeka Ponavljjanje 5. RENESANSA I BAROK Urbanizam i arhitektura renesanse Urbanizam i arhitektura baroka
3.		24. 25. 26. 27.	Utvrde, vile i dvorci renesanse i baroka na tlu Hrvatske Skulptura i slikarstvo renesanse i baroka Ponavljjanje 6. DEVETNAESTO I DVADESETO STOLJEĆE Urbanizam i arhitektura devetnaestog i dvadesetog stoljeća
4.		28. 29. 30.	Ponavljjanje Velegrad Zagreb Pregled umjetnosti devetnaestog i dvadesetog stoljeća
5.		31. 32. 33. 34.	Pregled umjetnosti devetnaestog i dvadesetog stoljeća u Hrvatskoj Ponavljjanje Pismena provjera Ponavljjanje

mj.	n.c.	br.s.	NASTAVNA JEDINICA
9.		1. 6. 2. 3. 4.	<p>35 Zaključivanje, ocjena (reanizacija)</p> <p>Paleolitska umjetnost Mezolitik i neolitik</p> <p>Metalno doba (arhitektura, počeci urbanizma) Ponavljjanje</p>
10.		5. 6. 7. 8. 9.	<p>Umjetnost na tlu Mezopotamije Egipatska umjetnost Ponavljjanje i ispitivanje Egejske kulture: Kreta., Mikena Antička Grčka - polis, kolonizacija</p>
11.		10. 11. 12. 13.	<p>Grčka arhitektura Grčka kiparstvo Grčko slikarstvo Analize, ponavljanje</p>
12.		14. 15. 16.	<p>PISMENI RAD Analiza pismenog rada Ponavljjanje i ispitivanje</p>
1.		17. 18. 19.	<p>Etruščani Antički Rim Rimska arhitektura</p>
2.		20. 21. 22. 23.	<p>Rimska skulptura Rimsko slikarstvo Analize i ponavljanje Kasnoantička i ranokršćanska umjetnost</p>
3.		24. 25. 26. 27.	<p>Ponavljjanje i analize Bizantska umjetnost Predromanička umjetnost Starohrvatska umjetnost; arhitektura</p>

4.		28. 29. 30. 31.	Starohrvatska umjetnost: skulptura i slikarstvo Ponavljjanje Islamska umjetnost Ponavljjanje
5.		32. 33. 34.	PISMENI RAD Analiza pismenog rada Ponavljjanje i ispitivanje
6.		35.	Zaključivanje ocjena

NASTAVNA TEMA: ROMANIKA

ROMANIČKA ARHITEKTURA

Učenici će se prisjetiti gradiva 2. razreda kroz ponavljanje osnovnih pojmova vezanih uz umjetnost predromanike.

Učenici će imenovati prvi jedinstveni stil na području Europe koji se razvija u 11. i 12. stoljeću - romaniku

Učenici će identificirati glavne centre života u romanici: samostan, grad, feudalni burg

Učenici će opisati složenu prostornu organizaciju samostana (PLAN OPATIJE CLUNY)

Učenici će prepoznati prostornu organizaciju srednjovjekovnog grada San Gimignano.

(na prirodno zaštićenim položajima, okružuju se obrambenim zidinama, nepravilan plan, uličice prate konfiguraciju terena)

Učenici će identificirati obrambeni karakter srednjovjekovnog burga

Učenici će analizirati branič kulu u Conisbroughu.

Učenici će analizirati velike francuske hodočasničke crkve. (ST. SERNIN U TOULOUSEU ST. FOY u CONQUESU)

Učenici će izdvojiti tipične elemente tlocrta romaničkih crkava (transept deambulatorij longitudinalni tlocrt, oblik bazilike, apsida, apsidiole, križni svod, bačvasti svod, galerije dva zvonika postavljena su na zapadnom pročelju)

Učenici će povezati oblik i konstrukciju romaničke crkve sa zakonima adicije i subordinacije.

Učenici će prosuditi o načinu povezivanja samostalnih prostornih jedinica.

Učenici će razlikovati regionalne varijante romaničke arhitekture toskansku i lombardsku varijantu talijanske romanike, te njemačku i englesku romaniku.

ROMANIČKO KIPARSTVO

Učenici će prepoznati romaniku kao doba procvata monumentalne kamene skulpture vezane za arhitekturu, odnosno portale crkava.

Učenici će izdvojiti reljef kao najzastupljeniju vrstu romaničke skulpture.

Učenici će nabrojati osnovne dijelove protala.

Učenici će interpretirati IKONOGRAFSKU TOPOGRAFIJU koja određuje smještaj pojedinog prikaza.

Učenici će identificirati plošnost, linearnost, zakon kadra, isokefaliju, horror vacui, vertikalnu perspektivu, ikonografska perspektivu, prostorni zakon kadra kao glavne karakteristike romaničke skulpture.

Učenici će objasniti ZAKON KADRA - oblikovanje reljefa ili slika unutar zadanog arhitektonskog okvira mora se podrediti njegovom obliku, stoga se događa da su neki likoviu neprirodnim i neobičnim položajima tijela.

Učenici će opisati HORROR VACUI, odnosno strah od praznog prostora, koji se u romaničkoj skulpturi očituje u izbjegavanju ostavljanja slobodnog prostora između likova.

Učenici će analizirati proporcije likova na primjerima skulpture koja nije vezana uz portale.

ROMANIČKO SLIKARSTVO

Učenici će prepoznati plošnost i linearnost kao glavne karakteristike romaničkog slikarstva

Učenici će ponoviti ikonografsku i vertikalnu perspektivu

Učenici će interpretirati metodu redukcije na primjerima romaničkog slikarstva

Učenici će nabrojati glavne tehnike romaničkog slikarstva fresku i tapiseriju

Učenici će usporediti karakteristike slika u iluminiranim rukopisima sa onima monumentalnog slikarstva.

ROMANIKA U HRVATSKOJ

Učenici će usporediti primjere hrvatske romaničke arhitekture sa evropskim primjerima

Učenici će prepoznati zvonike kao jedan od najistaknutijih zadataka romaničkog graditeljstva.

Učenici će analizirati zvonik splitske i rapske katedrale

Učenici će interpretirati vratnice splitke katedrale i radovanov portal kao najveća ostvarenja nacionalne romaničke skulpture

Učenici će, kroz analizu teme Rođenja (kao izraz prodora novog duha i novog stila, gotike) na luneti Radovanova portala, ustanoviti postojanje romaničko-gotičkog stila na tlu Hrvatske

Učenici će identificirati snažan utjecaj bizantske umjetnosti u oblikovanju likova na primjerima romaničkog slikarstva u Hrvatskoj.

NASTAVNA TEMA: GOTIKA

GOTIČKA ARHITEKTURA

Učenici će smjestiti gotički stil u vremenske i geografske okvire (nastaje u Francuskoj u drugoj polovini 12.st).

Učenici će opisati čime je uvjetovan snažan razvoj gradova u ovom razdoblju srednjeg vijeka.

Učenici će prepoznati policentričnost gotičkog grada na planu starog dijela grada Lübecka.

Učenici će moći izdvojiti konstruktivna rješenja gotike (šiljasti luk, križnorebrasti svod, kontraforni sustav) koja omogućuju dizanje čitave građevine na veću visinu.

Učenici će razlikovati jedinstveni prostor gotičke katedrale od adicije zasebnih prostornih jedinica romaničke crkve.

Učenici će usporediti crkve bazilikalnog tipa sa dvoranskim crkvama.

Učenici će razlučiti regionalne razlike talijanske arhitekture u ovom periodu koji je više vezan za njihovu vlastitu arhitektonsku tradiciju.

Učenici će nabrojati ranoenglesku gotika, zatim dekorativni stil i tzv. perpendikularnu gotiku kao faze engleske gotičke arhitekture.

GOTIČKO KIPARSTVO

Učenici će biti sposobni razlučiti razlike u ikonografskom programu i oblikovanju romaničkog i gotičkog portala.

Učenici će moći prepoznati poseban tip portala koji se razvija u Francuskoj, tzv. «kraljevski portal» sa likovima starozavjetnih kraljeva.

Učenici će analizirati portal katedrale u Chartresu čije oblikovanje ukazuje na potpuno odvajanje od romaničke koncepcije portala.

Učenici će prepoznati kako je jasna organizacija skulptura na gotičkom portalu u službi prenošenja teoloških pravila i programa.

Učenici će prepoznati naglašavanje humanijeg i milosrdnijeg vida kršćanstva na mnogobrojnim portalima na kojima važno mjesto zauzima lik djevice Marije.

Učenici će razlikovati novi tip skulpture koji se pojavljuje u Njemačkoj pred kraj 13.st. - zavjetna skulptura koja je namijenjena molitvi vjernika pojedinca.

Učenici će moći objasniti na koji način raspela, i prikazi Kristove muke kod promatrača trebaju izazvati suosjećanje i pojačati vjersku predanost.

Učenici će vrjednovati emocionalni i ekspresivni prikaz boli i patnje na gotičkim skulpturama.

GOTIČKO SLIKARSTVO

Učenici će ponoviti o tehnici vitraja.

Učenici će razlikovati tehnike gotičkog slikarstva: (vitraj, štafelajno slikarstvo, freska, iluminirani rukopisi)

Učenici će moći nabrojati nova rješenja koja se javljaju u zidnom slikarstvu gotike krajem 13.st Italiji u slikama Giotto da Bondonea.

Učenici će prepoznati Giottova nova rješenja koja nastaju odmicanjem od tradicionalnih shema romaničkog slikarstva i bizantske ikonografije (prostorna dubina, povezivanje i postavljanje svih detalja kompozicije u jedinstven prostor, odvajanje od bizantske tradicije, likovi zbog odnosa svjetla i sjene dobivaju volumen, nestaje pozlata) - u kompoziciju Giotto uvodi prostornu dubinu u kojoj se u pozadini počinje pojavljivati krajolik

Učenici će ponoviti obrnutu perspektivu.

Učenici će usporediti Giottove slike sa slikama Sijenske slikarske škole.

Učenici će analizirati ptičju perspektivu i narativnost prikaza na fresci Ambroggia Lorenzattija Dobra uprava u gradu Sieni.

Na slikama iz dva rukopisa Belles Heures i Trés Riches Heures vojvode od Berryja slikara braće Pola, Jeana i Hermana Limbourga, učenici će moći prepoznati karakteristike internacionalne gotike.

GOTIKA U HRVATSKOJ

Učenici će izdvojiti raznorodne utjecaje iz kojih nastaje gotička umjetnost u Hrvatskoj

(elementi romanike, bizantske umjetnosti i renesanse).

Učenici će navesti najpozantije primjere gotičkog urbanizma u Hrvatskoj.

Učenici će moći procijeniti značaj urbanističkih pothvata Dubrovačke republike - fortifikacije Dubrovnika i gradnja gradova Ston i Mali Ston na Pelješcu.

Učenici će moći prepoznati gotičke elemente na katedrali sv. Lovre u Trogiru.

Učenici će moći ustanoviti razlike u arhitektonskoj koncepciji u crkvama "prosjačkih redova" franjevac i dominikanaca.

Učenici će nabrojati najvažnije spomenike gotičke arhitekture u sjevernoj Hrvatskoj.

Učenici će usporediti strukture srednjovjekovnih utvrda u Hrvatskoj (Sokolac, Medvedgrad) sa europskim primjerima.

Učenici će analizirati karakteristike gotičke skulpture u Hrvatskoj na primjeru Škrinje Sv. Šimuna iz Zadra.

Učenici će usporediti karakteristike

Učenici će moći procijeniti u kojoj mjeri se karakteristike internacionalne gotike pojavljuju u hrvatskom slikarstvu kroz analizu djela Blaža Jurjeva Trogiranina.

NASTAVNA TEMA: RENESANSA

ARHITEKTURA RANE RENESANSE

Objasniti društveno povijesni kontekst nastanka renesanse

Analizirati pročelje doma za siročad; kupolu firentinske katedrale, tlocrt, unutrašnjost i fasadu kapele Pazzi; tlocrt i unutrašnjost crkve Santo Spirito, vanjštinu TempioMalatestiano

Na reproduciranim arhitektonskim primjerima rane renesanse prepoznati arhitektonske elemente (polukružni luk, arkade, arhitrav, male otvore, kupolu, rebrastu kupolu, tambur, pandantiv, lanternu, bačvasti svod, strop, pilastar, vijenac), dijelove prostora (trijem, brodovi, apside, križište, transept), karakteristike prostora (pravilan, simetričan, statičan, skladan, pregledan, harmoničan) i dekorativne elemente (slijepi prozori, vijenac, medaljon)

Identificirati najvažnije karakteristike renesansne palače (troetažnu podjelu, različitu obradu zida, potkrovnji vijenac, otvoreno dvorište, pravokutan oblik,

Objasniti podjelu etaža po namjeni u ranorenesansnim palačama

Ustanoviti sličnosti i razlike između gotičke i renesansne arhitekture

Opisati strukturu ranorenesansnog trga i idealnog grada

SKULPTURA RANE RENESANSE

Usporediti reljefe L. Ghibertija Žrtvovanje Izaka i Stvaranje Adama, stvaranje Eve, Prvi grijeh, Izgon iz Raja; skulpture Pohođenje na katedrali u Reimsu i Donatellovog Davida

Navesti obilježja ranorenesansne skulpture koja ju razlikuju od gotike

Analizirati reljef L. Ghibertija Stvaranje Adama, stvaranje Eve, Prvi grijeh, Izgon iz Raja, Donatellovog Davida i Pjevače s kantarije L. dellaRobbia prema: temi, načinu prikaza teme, materijalu, tehnici, kompoziciji, proporcijama, prikazu prostora

Objasniti simultani prikaz i geometrijsku ili linearnu perspektivu

Nacrtaati kompozicijsku os na skulpturama

Prepoznati materijal i tehniku izrade skulpture

Imenovati najmanje 3 ranorenesansna kipara

SLIKARSTVO RANE RENESANSE

Usporediti gotičku i ranorenesansnu sliku

Razlikovati karakteristike gotičkog i ranorenesansnog slikarstva

Prepoznati stilske karakteristike ranorenesansnog slikarstva

Potvrditi prisutnost geometrijske ili linearne perspektive izradom geometrijske rekonstrukcije prostora na djelima Masaccioa i P. della Francesca

Prepoznati simultani prikaz i geometrijsku ili linearnu perspektivu na primjeru ranorenesansne slike

Analizirati Masaccio Presveto Trojstvo i Porezni novčić, P. della Francesca Bičevanje Krista, A. del Castagna Posljednja večera, P. di Cosimo Portret Simonette Vespucci prema: temi, načinu prikaza teme, kompoziciji, boji, liniji, prikazu privida volumena i prostora

Imenovati najmanje 4 slikara rane renesanse

VISOKA RENESANSA

Usporediti Posljednju večeru A. de Castagne i L. da Vincija; Portreta S. Vespucci i M. Lise; Donatellovog i Michelangelovog Davida

Prepoznati stilske karakteristike visoke renesanse u skulpturi, slikarstvu i arhitekturi

Analizirati djela: L. da Vinci: Posljednja večera, Mona Lisa, Michelangelo: svod Sikstinske kapele, Rafale: Atenska škola, Zaruke Bogorodice, Michelangelo: David, Grobnica obitelji Medici, D. Bramante: Tempietto

Imenovati djela i autore djela visoke renesanse

Objasniti načine prikaza privida volumena i prostora na djelima visoke renesanse

Prepoznati u djelima: tonsku modelaciju, sfumato, linearnu ili geometrijsku perspektivu, atmosfersku perspektivu

Prepoznati odstupanja od renesansnih vrijednosti u kasnijim Michelangelovim djelima: Grobnica obitelji Medici, Posljednji sud

KASNA GOTIKA I RENESANSA NA SJEVERU

Objasniti stil 15.st. na sjeveru Europe

Objasniti stilske karakteristike stila na sjeveru Europe u 15.st.

Analizirati Portret Arnolfinijevih

Preispitati način prikaza privida prostora u slici izradom geometrijske rekonstrukcije naslikanog prostora u djelu Portret Arnolfinijevih

Imenovati djela i autore kasne gotike i renesansa na sjeveru Europe

MANIRIZAM

Objasniti društveno-povijesni aspekt nastanka manirizma

Usporediti renesansno i manirističko djela slikarstva, skulpture i arhitekture s posebnim naglaskom na utvrđivanje odstupanja od renesansnih vrijednosti

Prepoznati stilske karakteristike manirizma u arhitekturi, skulpturi i slikarstvu

Objasniti teme, sadržaje tuma, ravnotežu, kompoziciju, boju, proporcije, kontraste,

Objasniti višesmislenost i mnogolikost u djelima manirizma

Dokazati višesmislenost u Vili Rotonda analizirajući djelo i ucrtavajući kompozicijsku os/osu i smjer kretanja u tlocrtu građevine

Imenovati djela i autore manirizma

UMJETNOST 15. I 16. STOLJEĆA U HRVATSKOJ

Analiza šibenske katedrale (tlocrt, vanjski izgled, krstionica, konstrukcija, skulpturalna dekoracija)

Analiza šibenske katedrale (tlocrt, vanjski izgled, krstionica, konstrukcija, skulpturalna dekoracija)

Razlikovati dvije faze gradnje katedrale u Šibeniku (gotičko-renesansni stil J. Dalmatinca i renesansni stil N. Firentinca)

Prepoznati renesansna obilježja u šibenskoj katedrali

Analizirati Kapelu sv. Ivana u Trogiru, Knežev Dvor, Palaču Divona, obnovu zidina Dubrovnika

Opisati izgled i funkcionalnost Velikog Tabora i Sorkočevićevog ljetnikovca, urbanističko rješenje Karlovca

Protumačiti razliku u oblikovanju na sjeveru i jugu Hrvatske u 15. i 16.st.

Analiza Triptiha u dominikanskoj crkvi u Dubrovniku Nikole Božidarevića

NASTAVNA TEMA: BAROK, ROKOKO I KLASICIZAM

ARHITEKTURA BAROKA

Učenici će moći vremenski i geografski smjestiti stil u evropskoj umjetnosti koji se razvija u 17. stoljeću a uobičajeno se naziva barokom

Učenici će usporediti urbanističke strukture baroknih i renesansnih trgova.

Učenici će na primjerima moći prepoznati kako se arhitektonski oblici u baroku obogaćuju i dinamiziraju.

Učenici će valorizirati baroknu unutarnja povezanost arhitekture skulpture i slikarstva (gesamtkunstwerk)

Učenici će moći razlikovati francuski barokni klasicizam u arhitekturi koji se razlikuje od baroka u ostalim europskim zemljama.

Učenici će analizirati dvorac kao najvažniji zadatak svjetovne barokne arhitekture koji svojim dimenzijama i raskoši simbolizira moć apsolutističkih vladara.

Učenici će razlikovati tip francuskog parka u kojem se sve podvrgava strogoj geometrijskoj shemi.

Učenici će moći opisati zbog čega je oblik elipse omiljen u baroknoj arhitekturi.

KIPARSTVO BAROKA

Učenici će moći prepoznati dinamični koncept barokne umjetnosti koji je prisutan i u kiparstvu - kompozicije dinamičnog rasporeda masa koji se očituje u asimetričnoj ravnoteži.

Učenici će istražiti utjecaj religije i ideologije kao značajan izvor motiva, kao i prisutnost oduševljenja antikom u baroknoj skulpturi..

Učenici će vrjednovati stvaranje iluzija gotovo scenografskog karaktera, koje će kulminirati u visokom baroku u konceptu gesamtkunstwerka.

Učenici će u baroknoj skulpturi moći prepoznati dramatičnost, dinamični raspored masa, kontrastna usmjerenja, dinamičan odnos mase i prostora i pokrenutost forme

Učenici će razlučiti francuski barokni klasicizam u skulpturi od barokne skulpture u drugim europskim zemljama.

Učenici će moći interpretirati djela kasnog baroka kao djela gotovo slikarskog karaktera; negirajnje granice između slikarstva, skulpture i arhitekture; skulpture kao da lebde u prostoru crkve; teatralan dojam.

Učenici će ustanoviti kolika je važnost uprabe raznovrsnih materijala u stvaranju baroknih kiparskih cjelina.

SLIKARSTVO BAROKA

Učenici će prepoznati nemir i dinamičnost i korištenje snažnih dijagonalnih usmjerenja kao osnovne karakteristike baroknog slikarstva.

Učenici će moći usporediti načine korištenja svjetla i sjene na renesansnim i baroknim kompozicijama.

Učenici će moći objasniti iluzionizam baroknih zidnih slika i težnju da se korištenjem perspektive predoči naizgled beskonačan prostor.

Učenici će prepoznati ulogu zidne slike u konceptu jedinstva svih grana likovne umjetnosti zvanom Gesamtkunstwerk.

Učenici će moći razlučiti regionalne razlike koje se javljaju u slikarstvu pojedinih evropskih zemalja

Učenici će moći identificirati nove motive koji se pojavljuju u slikarstvu baroka -osamostaljuju se motivi kao pejzaž, mrtva priroda i tzv. genre- scene.

KASNI BAROK I ROKOKO

Učenici će moći razlikovati kraljevsku grandioznost, reprezentativnost i monumentalnost barokne arhitekture od lakših i jednostavnijih formi rokokoja u kojima se ogleda ukus aristokracije.

Učenici će identificirati privatnu kuću kao okvir unutar kojeg se razvija nova kultura i novi odnos prema umjetnosti, umjesto kraljevske palače baroka.

Učenici će prepoznati slikarske i dekorativne elemente nepravilnih asimetričnih oblika te mekše i intimnije oblike rokokoja građevina.

Učenici će moći prepoznati utjecaje baroknog slikarstva na slikarstvo rokokoja u Francuskoj.

Učenici će moći navesti najznačajnije venecijanske slikare vedute (pogleda na grad) koji daju izuzetan doprinos u razvoju ovog slikarskog žanra,

BAROK U HRVATSKOJ

Učenici će ponoviti glavne karakteristike barokne umjetnosti.

Učenici će povezati intenzivni kulturni razvoj sjevera Hrvatske u 17. st sa .gospodarskim oporavkom sjevera u ovom razdoblju.

Učenici će valorizirati ulogu Isusovaca u razdoblju ranog baroka (17. stoljeće),

koji pokreću intenzivnu graditeljsku djelatnost u službi obnove katoličke crkve.

Učenici će prepoznati glavne karakteristike isusovačke crkvene arhitekture na primjerima iz Hrvatske.

Učenici će moći izdvojiti osnovne elemente koji ukazuju na barokizaciju postojećih crkvenih građevina u 18. stoljeću.

Učenici će moći objasniti namjenu cinktora u hodočasničkim crkvama u Hrvatskoj.

Učenici će moći nabrojati najznačajnije primjere profane arhitekture koju čine dvorci i kurije nižeg i srednjeg plemstva na području Hrvatskog Zagorja.

Učenici će razlikovati osnovne tipove tlocrta koji se javljaju kod baroknih dvoraca u; dvorac s unutarnjim dvorištem, dvorac s ograđenim dvorištem, jednokrlni dvorac, tlocrt razveden u obliku slova U.

Učenici će moći ustanoviti razliku između oltara 17. st. koji su drveni, i kamenih oltara 18. stoljeća.

Učenici će moći navesti najvažnije majstore i najznačajnije primjere baroknog slikarstva u Hrvatskoj.

KLASICIZAM

Učenici će prepoznati novu tendenciju vraćanja klasičnim grčkim uzorima u 2/2 18 st.,

kao reakciju na barok i rokoko.

Učenici će moći povezati klasicističku umjetnost s arheološkim iskapanjima u Pompejima i Herkuulanumu (Winckelmann).

Učenici će moći procijeniti utjecaj društvenih zbivanja u tadašnjoj Evropi s umjetnošću klasicizma: građanske vrijednosti i francuska revolucija, i imperijalističke ambicije Napoleona.

Učenici će moći ustanoviti kako klasicistička arhitektura pročišćenim formama bez ukrasa odražava ideje prosvjetiteljstva

Učenici će nabrojati elemente klasične antičke arhitekture koji se javljaju u arhitekturi klasicizma.

Učenici će razlučiti precizan crtež i liniju, svjetlo i izgrađujuću sjenu, te ograničen izbor boja kao glavne odlike klasicističkog slikarstva.

Učenici će identificirati kako ljudski lik kao ideal sklada, ponovno postaje glavni motiv kiparima.

Učenici će moći prepoznati kako su rimske kopije grčkih originala glavni uzor kiparima klasicizma..

NASTAVNA TEMA: UMJETNOST 19. STOLJEĆA

ROMANTIZAM

Učenici će moći nabrojati različite historijske stilove koji se javljaju u arhitekturi usporedo s klasicizmom.

Učenici će povezati romantizam u umjetnosti i historicizam koji se javlja u arhitekturi s buđenjem nacionalne svijesti evropskih naroda.

Učenici će moći opisati glavne karakteristike tzv. «gothic revival» : maštoviti detalji , asimetrično raspoređeni prostori, zabati , tornjevi i šiljasti lukovi.

Učenici će moći opisati povezanost romantičarskog duha i stvaranje tzv. pejzažnih parkova koji se nazivaju se još i engleskim parkom.

Učenici će usporediti engleski i francuski park.

Učenici će identificirati važnost emocionalnog individualnog i subjektivnog u romantizmu, nasuprot objektivnom i intelektualnom klasicizmu.

Učenici će procijeniti o važnosti teme i motiva u djelima slikara romantizma koji

često ukazuju na bijeg od stvarnosti i traženje utočišta u udaljenom i nepoznatom, često sa nacionalističkim prizvukom.

URBANIZAM I ARHITEKTURA 19. st.

Prepoznati devetnaesto stoljeće kao stoljeće velikih društvenih i ekonomskih promjena koje uvjetuju i velike promjene u umjetnosti.

Ustanoviti razlike između novih konstrukcija i tradicionalne arhitekture

Identificirati inženjere kao one koji će se prvi prilagoditi novim zahtjevima i mogućnostima koje im daju nove konstrukcije.

Identificirati utjecaje američke visokogradnje na arhitekturu u Europi

Protumačiti društveno povijesni kontekst u kojem nastaje historicistička arhitektura

Analizirati Most u Coalbrookdaleu, Glavni kolodvor u Newcastleu i Kristalnu palaču u Londonu

Objasniti kako industrijska revolucija utječe na arhitekturu 19. stoljeća

Povezati pojmove historicizam i eklektizam s djelima arhitekture

Objasniti jaz između konstrukcije i forme koji se javlja pojavom novih materijala

Povezati kako novi materijali i konstrukcije nužno traže i nove izraze u arhitekturi.

Analizirati operu Garnier prema namjeni, dijelovima, kompoziciji, karakteristikama

Opisati urbanističke zahvate u gradskoj cjelini Pariza u 19. stoljeću

REALIZAM I FOTOGRAFIJA

Učenik će moći navesti osnovne karakteristike realizma

Učenik će biti sposoban pojasniti utjecaj pojave fotografije na slikarstvo 19.stoljeća

Učenik će biti sposoban protumačiti povezanost povijesnih i društvenih okolnosti s pojavom realizma u likovnoj umjetnosti

Učenik će moći nabrojati barem tri slikara predstavnika realizma

Učenik će biti sposoban argumentirano komentirati izbor motiva na Daumierovim i Courbetovim slikama

Učenik će biti sposoban pojasniti na koji se način slikarstvo realizma udaljava od akademizma

Učenik će biti sposoban prepoznati važnost fotografa kao protagonista realizma

IMPRESIONIZAM, POSTIMPRESIONIZAM I SIMBOLIZAM

Učenik će biti sposoban navesti nekoliko osnovnih karakteristika impresionističkog slikarstva

Učenik će biti sposoban ukratko objasniti ulogu svjetlosti u slikarstvu impresionizma na primjeru slika C. Moneta

Učenik će biti sposoban povezati karakteristike impresionističkog stila u slikarstvu i u skulpturi

Učenik će moći nabrojati barem tri predstavnika impresionističkog stila

Učenik će moći navesti osnovne karakteristike postimpresionizma

Učenik će biti sposoban usporediti slikarstvo P. Cézanna sa slikarstvom impresionista

Učenik će biti sposoban opisati osnovne karakteristike slikarstva V. Van Gogha

Učenik će biti sposoban povezati karakteristike slikara postimpresionista

Učenik će moći tumačiti značenje pojma simbolizam

Učenik će biti sposoban primjereno koristiti termine impresionizam, postimpresionizam i simbolizam

SECESIJA

Učenik će biti sposoban objasniti povijesne okolnosti nastanka secesije

Učenik će moći navesti osnovne karakteristike stila secesije

Učenik će biti sposoban primjerenom koristiti pojmove primjenjena umjetnost i lijepa umjetnost

Učenik će biti sposoban navesti barem još dva naziva za secesiju

Učenik će biti sposoban povezati secesiju i srednju klasu građana

Učenik će moći objasniti važnost florealnih i ornamentalnih motiva u secesiji

Učenik će moći navesti osnovne karakteristike secesije u slikarstvu

UMJETNOST 19.STOLJEĆA U HRVATSKOJ

Učenik će biti sposoban objasniti utjecaj povijesnih okolnosti na razvoj umjetnosti 19.stoljeća u Hrvatskoj

Učenik će znati navesti V. Karasa kao najvažnijeg slikara u prvoj polovici 19.stoljeća u Hrvatskoj i barem jedno njegovo djelo

Učenik će biti sposoban procijeniti doprinos I. Kršnjavog za razvoj likovnog života u Hrvatskoj u drugoj polovici 19.stoljeća

Učenik će znati navesti I. Rendića kao najvažnijeg kipara u drugoj polovici 19.stoljeća u Hrvatskoj i barem jedno njegovo djelo

Učenik će biti sposoban procijeniti važnost djela H. Bolléa

Učenik će biti sposoban pojasniti kako društvene okolnosti utječu na umjetnički život u Hrvatskoj na prijelazu iz 19. u 20.stoljeće

Učenik će moći objasniti povezanost V. Bukovca i Šarene zagrebačke škole

Učenik će moći navesti slikare Minhenskog kruga i po jedno njihovo djelo

Učenik će moći navesti barem jednog kipara koji radi na prijelazu stoljeća

Učenik će moći objasniti okolnosti koje su potakle gradnju i uređenje Zagreba

Učenik će moći evaluirati značaj Zelene potkove

Učenik će moći navesti barem četiri važne građevine koje nastaju u tom razdoblju i njihove autore

Učenik će moći navedene građevine razvrstati prema stilskim karakteristikama

Učenik će stečeno znanje moći primjeniti na aktualnu problematiku spomeničke baštine užeg zavičaja

Učenik će moći prosuditi vrijednost kulturne baštine užeg i šireg zavičaja

	n.c.	br.s.	NASTAVNA JEDINICA
9.		1. 2. 3. 4.	Romanička umjetnost : arhitektura Romanička skulptura Romaničko slikarstvo Ponavljjanje
10.		5. 6. 7. 8. 9.	Gotička umjetnost: arhitektura Gotička skulptura Gotičko slikarstvo Ponavljjanje i ispitivanje Analize
11.		10. 11. 12. 13.	Renesansa - arhitektura Renesansa - skulptura Renesansa - slikarstvo Ponavljjanje
12.		14. 15. 16.	PISMENI RAD Analiza pismenog rada Ponavljjanje I ispitivanje
1.		17. 18. 19.	Manirizam Analize djela Barokna arhitektura
2.		20. 21. 22. 23.	Barok - skulptura Barok - slikarstvo Ponavljjanje Kasni barok, rokoko i klasicizam
3.		24. 25. 26. 27.	Urbanizam 19. st Analize djela Arhitektura 19. st Romantizam
4.		28. 29. 30. 31.	Realizam i fotografija Impresionizam, ekspresionizam, simb. Secesija Ponavljjanje

**LIKOVNA UMJETNOST –
prijedlog rasporeda nastavnih
jedinica**

5.		32. 33. 34.	PISMENI RAD Analiza pismenog rada Ponavljanje i ispitivanje
6.		35.	Zaključivanje ocjena

Ishodi - 4.razred

UMJETNOST PRVE POLOVICE 20.STOLJEĆA

Povezati društvene okolnosti s razvojem umjetnosti u 1.polovici 20.stoljeća

Tumačiti razloge brze smjene umjetničkih pravaca u prvoj polovici 20.stoljeća

Evaluirati važnost grda Pariza kao europskog i svjetskog umjetničkog središta u prvoj polovici 20.stoljeća

Nabrojati barem osam umjetničkih pravaca koji se spominju u tekstu

Poredati nabrojane pravce kronološkim redom

Povezati najmanje pet od nabrojanih pravaca s državama u kojima nastaju

Aktualizirati događanja u Europi prve polovice 20.stoljeća i povezati ih sa suvremenim događanjima

Istražiti sličnosti brzog razvoja tehnologije u prvoj polovici 20.stoljeća i danas

EKSPRESIONIZAM, FOVIZAM, KUBIZAM, ORFIZAM I FUTURIZAM

Nabrojati barem dva predhodnika ekspresionizma

Povezati pojmove impresionizam i ekspresionizam

Nabrojati barem tri karakteristike ekspresionističkog slikarstva

Objasniti ulogu boje u ekspresionističkom slikarstvu

Nabrojati barem tri slikara ekspresionista

Navesti dvije grupe umjetnika koje su obilježile ekspresionizam

Usporediti ekspresionizam i fovizam

Nabrojati barem tri fovistička slikara

Provesti analizu odabrane fovističke slike s naglaskom na boju i perspektivu

Navesti osnovne karakteristike kubizma

Nabrojati barem tri kubistička slikara

Razlikovati analitički od sintetičkog kubizma

Provesti analizu odabrane kubističke slike s naglaskom na perspektivu

Navesti osnovne karakteristike orfizma

Aktualizirati utjecaj masovnih medija na pojavi futurizma

Nabrojati barem tri slikara futurista

Primjereno koristiti termine ekspresionizam, fovizam, kubizam, orfizam i futurizam

Razlikovati dva zadana primjera prema pravcima kojima pripadaju

Razviti pozitivne stavove o modernoj umjetnosti

GEOMETRIJSKE TENDENCIJE U UMJETNOSTI 20. STOLJEĆA

Prepoznati velik broj raznorodnih pokreta i stilova koji se brzo izmjenjuju ili traju usporedo jedni s drugima u umjetnost s početka 20 stoljeća

Izdvojiti osnovne karakteristike geometrijskih stilova - stvaranje umjetnosti koja je univerzalna, dostupna svima i kolektivna, a ujedno i funkcionalna

U djelima umjetnika geometrijskih tendencija identificirati univerzalne oblike, geometrijske i racionalne

Povezati utjecaj geometrijskih će stilova sa razvojem arhitekture 20 stoljeća

Otkriti kako razvoj geometrijskih tendencija na početku 20 stoljeća govori o uskoj povezanosti i izmjeni ideja između Istoka i Zapada

Razlikovati najznačajnije geometrijske pravce u umjetnosti 20. stoljeća: rejonizam, suprematizam, konstruktivizam, neoplasticizam

DADA, NADREALIZAM, METAFIZIČKO SLIKARSTVO, MAGIČNI REALIZAM, REALISTIČKE TENDENCIJE NAKON PRVOG SVIJETSKOG RATA

Povezati znanje iz književnosti sa pojavama u likovnoj umjetnosti kroz sadržaje vezane uz Dada i nadrealizam

Otkriti kako su iracionalno, podsvjesno i san, pojmovi koji će se kasnije vezati i uz nadrealistički pokret, postali izvorom izvor umjetničkog nadahnuća kroz djelovanje dadaista

Umjetničke susrete dadaista u Cabaret Voltaire prepoznati kao oblik umjetničkog istupa koji će se razviti u ono što nazivamo happeningom, umjetničkom formom karakterističnom za drugu polovicu 20. stoljeća

Opisati posebne tehničke postupke grattage i frottage

Analizirati ready-made djela, svakodnevnih predmeta, koji činom umjetnikova odabira i izdvajanjem iz uobičajenog konteksta-okoline, te umjetnikovim potpisom, dobivaju status umjetničkog djela

Interpretirati djela metafizičke škole i simbolički naboj koji nose pojedini elementi kompozicije, osjećaj tjeskobe, melankolije, samoće

Povezati nadrealizam u književnosti s pojavom nadrealizma u vizualnoj umjetnosti

Valorizirati i realističke tendencije u umjetnosti poslijeratnog perioda

Analizirati djela pripadnika pravca «Neue Sachlichkeit» (Nova objektivnost)

Prepoznati realizam kao formu slikarskog izraza, i u američkoj umjetnosti nakon prvog svjetskog rata

Prokomentirati ekspresionistički realizam meksičkih slikara, čija je posebna specijalnost monumentalno zidno slikarstvo

KIPARSTVO PRVE POLOVICE 20. STOLJEĆA

Prepoznati kako svi slikarski s početka stoljeća imaju svoje predstavnike i u skulpturi

Valorizirati utjecaj Rodina na mlađe naraštaje kipara

Otkriti kako je oslobađanje od tradicije u kiparstvu uvjetovano i otkrićem tzv. «primitivne», «plemenske», «domorodačke» umjetnosti Afrike i Oceanije, eskimske, indijske, pretkolumbovske američke i iberske

Razlučiti izražajnost umjetnosti 20. st. nasuprot predstavjačkoj tradiciji dotadašnje evropske skulpture

Moći opisati odbacivanje deskriptivnog, odbacivanje realistične forme u skulpturi

Raspraviti o pojavi eksperimentiranja s različitim materijalima, koja će u 20. stoljeću dovesti do nestajanja do tada jasnih granica između pojedinih grana likovne umjetnosti

Zaključiti kako se apstrakcija u skulpturi razvija uz kontinuitet figuracije (iako uglavnom reducirane, stilizirane i pojednostavljene)

BAUHAUS

Vrjednovati povezanost teorije i prakse kao osnove koncepcije programa škole Bauhaus

Komentirati o ujedinjenju svih disciplina likovne umjetnosti u Bauhausu

Valorizirati internacionalnu komponentu koju zagovara Bauhaus

Prepoznati timski rad kao osnovu na kojoj se bazira program Bauhausa

Opisati povezanost industrijske proizvodnje sa umjetničkim oblikovanjem kao važnog doprinosa programa Bauhausa daljnjem razvoju evropske i svjetske umjetnosti

Vrjednovati "modernost" predmeta dizajniranih u Bauhausu

Prokomentirati povezanost umjetnosti i tehnologije kao važne komponente programa Bauhausa

ARHITEKTURA PRVE POLOVICE 20 STOLJEĆA

Objasniti do kakvih promjena u oblikovanju unutarnjeg prostora dolazi u modernoj arhitekturi

Izreći koji je prvi primjer armiranobetonske konstrukcije u stambenoj arhitekturi

Objasniti Le Corbusierov projekt Dom-INO

Definirati što je brutalizam

Usporediti europsku funkcionalističku arhitekturu i organsku arhitekturu F.L.Wrighta

Pojasniti što je slobodan tlocrt

Analizirati razlike između Vile Savoye i Kuće Slapova

Primjereno koristiti pojmove funkcionalizam i organska arhitektura

FILM

Primjereno koristiti termin film u oba njegova značenja

Objasniti vezu između filma i likovne umjetnosti na primjeru kubizma

Navesti kada film dobiva status zasebne umjetnosti

Procjeniti tezu da je film spoj plastičkih i ritmičkih umjetnosti

Moći navesti tri karakteristike filmova C.Chaplina

Prosuditi važnost filmova W.Disneya za razvoj crtanog filma

Procjeniti važnost pojave zvučnog filma za razvoj pojedinih filmskih žanrova

Procjeniti utjecaj pojave filma na razvoj likovnih pravaca 19.i 20.stoljeća

Nabrojati pet ličnosti koje su važne za razvoj filma

Provjeriti stečeno znanje analizom jednog odabranog filma

Provjeriti važnost izuma zvučnog filma na primjeru jednog suvremenog filma koji sam odabere

UMJETNOST DRUGE POLOVICE 20.STOLJEĆA

Prosuditi o ulozi II svjetskog rata na umjetnička kretanja u Europi i Svijetu

Tumačiti povijesne okolnosti koje utječu na likovnu umjetnost druge polovice 20.stoljeća

polovice 20.stoljeća

Povezati razvoj novih tehnologija s pojavom nekih umjetničkih pravaca

Procjeniti ulogu političkih zbivanja i njihov utjecaj na likovnu umjetnost

Navesti barem tri pravca u arhitekturi ovog perioda

Aktualizirati problematiku povezujući je sa suvremenim zbivanjima

SLIKARSTVO I SKULPTURA DRUGE POLOVICE DVADESETOG STOLJEĆA

Identificirati krajnju redukciju boje i oblika u monokromnom slikarstvu

Objasniti apstraktni ekspresionizam (Action painting) i gestualno slikarstvo

Razlikovati pojmove apstraktni ekspresionizam, enformel i lirska apstrakcija

Objasniti istraživanje prostora i prostornih granica slika u Spacijalizmu Lucia Fontane

Povezati utjecaj nadrealizma na slikarstvo apstraktnog ekspresionizma

Prepoznati približavanje kiparstva arhitekturi u kiparskim djelima druge polovice 20. stoljeća kao rezultat eksperimentiranja s industrijskim materijalima i mogućnostima nove tehnologije

Ustanoviti razlike između mobilnih skulptura i tradicionalnog kiparstva

Objasniti kako se tradicionalno poimanje skulpture kao todimenzionalnog oblika izvedenog u trajnom materijalu, teško može primijeniti na veći dio kiparske produkcije od šezdesetih godina nadalje

POP-ART, OP-ART, KINETIČKA UMJETNOST

Navesti osnovne karakteristike pop-arta

Navesti jednog britanskog i dva američka umjetnika predstavnika pop-arta

Navesti barem jedno djelo A.Warhola

Navesti osnovne karakteristike op-arta

Povezati pop-art i op-art

Navesti barem dva umjetnika predstavnika op-arta

Razlikovati aktivnu i pasivnu kinetičku umjetnost

Povezati kinetičku umjetnost s pokretima iz prve polovice 20.stoljeća

MINIMALIZAM, KONCEPTUALNA UMJETNOST, LAND-ART, BODY-ART, HAPPENING, POSTMODERNA UMJETNOST, VIDEO UMJETNOST

Protumačiti proces sve izraženijeg odvajanja umjetnosti od života

Objasniti pokret Fluxus kao oblik multimedijske umjetnosti

Prepoznati karakteristike umjetnosti druge polovice stoljeća koja se sve više okreće shvaćanju umjetničkog djela kao ideje, odnosno koncepta.

Objasniti promjene u umjetnosti druge polovine 20. stoljeća kao reakciju na figurativnost

Ustanoviti ukidanje granica između različitih umjetnosti - glazbe, kazališta (happening, performans), filma (video umjetnost), ali često i granice između samog djela i promatrača

Objasniti kako se na umjetnost druge polovice 20. stoljeća odražava prekid s izražavanjem u tradicionalnim materijalima

Protumačiti ukidanje stroge granice između pojedinih disciplina likovne umjetnosti

Nabrojati pravce Minimalizam, Body art, land Art, konceptualna umjetnost, video umjetnost

Prepoznati karakteristike postmoderne umjetnosti

Ustanoviti sličnosti i razlike između performansa i happeninga

ARHITEKTURA DRUGE POLOVICE 20. STOLJEĆA

Nabrojati barem pet arhitekata koji djeluju u drugoj polovini 20. stoljeća i po jedno njihovo djelo

Navesti barem jedan primjer luskaste konstrukcije

Definirati funkciju staklene piramide u Louvreu

Usporediti Guggenheimov muzej u New Yorku is onim u Bilbao

Primjereno koristiti pojam high-tech arhitektura

Objasniti što je dekonstruktivistička arhitektura

Pojasniti što je stakleni plašt

Analizirati barem jednu građevinu po vlastitom izboru

URBANIZAM

Pojasniti urbanističke probleme u 20. stoljeću

Analizirati razloge za projekte Cité Industrielle i Grad za tri milijuna stanovnika

Nabrojati pet osnovnih funkcija grada

Navesti dva planski izgrađena grada

Objasniti ulogu gradova satelita

Usporediti europski i američki grad

Definirati što je funkcionalno zoniranje grada

Aktualizirati problematiku na primjeru iz šireg zavičaja

VIZUALNE KOMUNIKACIJE, FILM I TISAK

Izreći definiciju vizualnih komunikacija

Objasniti proces komunikacije, jednosmjerno i dvosmjerno

Procijeniti važnost uloge pisma u komunikaciji kroz povijest

Konstruirati načine komunikacije od izuma tiskarskog stroja do izuma televizije.

Provesti analizu suvremene vizualne komunikacije putem interneta i njen utjecaj na televiziju

Izreći definiciju grafičkog dizajna

Objasniti pojam čitljivosti vizualne poruke na jednom primjeru

DIZAJN

Primjereno koristiti pojmove dizajn i industrijski dizajn

Definirati dizajn kao proces stvaranja u kojem se ujedanjuju estetska komponenta i funkcija dizajniranog predmeta

Procijeniti ulogu Bauhauasa na suvremeni dizajn

Razviti kritički stav prema suvremenom potrošačkom društvu

Razlikovati kič predmet od uspješno dizajniranog predmeta

Primjeniti stečeno znanje pri izboru predmeta koji će svskodneвно koristiti

Objasniti ulogu dizajnera u suvremenom društvu

ZAŠTITA SPOMENIKA

Primjereno koristiti termine zaštita spomenika i kulturana baština

Razlikovati materijalnu od nematerijalne baštine, te pokretnu od nepokretne baštine.

Objasniti razliku između pojmova restauracija i konzervacija

Navesti osnovna načela moderne restauracije

Ukratko objasniti što je Lista svjetske baštine i čemu ona služi

Nabrojati hrvatske spomenike koji su upisani na Listu

Razviti stavove o vrijednosti i potrebi zaštite kulturne baštine

Problematiku zaštite moći aktualizirati na primjerima iz užeg zavičaja

MUZEOLOGIJA

Navesti definiciju muzeja i njegove funkcije

Nabrojati barem četiri svjetski poznata europska muzeja i gradove u kojima se nalaze

Objasniti današnje funkcije muzeja

Analizirati funkcionalnost nekog od muzeja koji je posjetio

Navesti barem šest hrvatskih muzeja

Navesti barem četiri vrste specijaliziranih muzeja

Stečeno znanje moći primjeniti na problematiku zbirke ili muzeja u užem zavičaju

POVIJEST I TEORIJA UMJETNOSTI

Raspravljati o tome što je to umjetnost, i po kojim to kriterijima određujemo je li nešto umjetničko djelo ili nije

Ponoviti kako se znanost koja se bavi ovim pitanjem naziva povijest umjetnosti

Prepoznati kako povijest umjetnosti kriterije utvrđuje znanstvenim metodama utemeljenim na istraživanju povijesnog razvoja likovnih umjetnosti i kronološkim pregledom umjetničkih razdoblja, proučavanju sadržaja umjetničkih djela kroz ikonografiju i ikonologiju, proučavanjem formalnih elemenata umjetničkih djela, i uključivanjem djela u širi društveni kontekst, odnosno mjesto i vrijeme njihova nastanka

Razlučiti estetiku, filozofsku disciplinu koja djelomično istražuje i pojam lijepog u umjetnosti, ali i lijepo u najširem smislu, od povijesti umjetnosti koja se bavi isključivo umjetničkim djelima

Navesti glavne tendencije u razvoju povijesti i teorije umjetnosti

Otkriti kako početke istraživanja umjetničkih spomenika nalazimo već u antici

Prepoznati kako teorija umjetnosti doživljava snažan razvoj u razdoblju renesanse kroz brojne traktate o umjetnosti

navesti najvažnije teoretičare umjetnosti s kraja 19 i početka 20. stoljeća

Identificirati Heiricha Wölfflina (1864 – 1945.), švicarskog teoretičara umjetnosti, kao utemeljitelja moderne povijesti umjetnosti i znanstvenog pristupa u proučavanju umjetničkih djela

Nabrojati najznačajnija djela Heiricha Wölfflina : Renesansa i barok (Renaissance und Barock, 1888.), Klasična umjetnost (Die Klassische Kunst, 1898.) i Osnovni pojmovi povijesti umjetnosti (Kunstgeschichtliche Grundbegriffe, 1915.)

Opisati glavne teze Bečke škole povijesti umjetnosti

Procijeniti važnost ikonografske i ikonološke metode interpretacije umjetničkih djela koja se razvija u 20. stoljeću, a umjetničko djelo promatra kao dio cjelokupne ljudske kulture, a u interpretaciji se ne temelji samo na vizualnom aspektu, već i na temi, značenju i simboli

Nabrojati najvažnije teoretičare umjetnosti u hrvatskoj povijesti umjetnosti

HRVATSKA UMJETNOST 20.STOLJEĆA

Ukratko objasniti važnost Proletnog salona za hrvatska međuratna likovna zbivanja

Nabrojati slikare Grupe trojce i slikare Praške četvorice

Aktualizirati razloge osnivanja grupe Zemlja i stavove koji povezuju umjetnike

Objasniti pojam intimizma u slikarstvu

Razlikovati geometrijsku apstrakciju od apstraktnog ekspresionizma na primjerima Murtića i Šuteja

Prosuditi o važnosti grupe EXAT 51 za hrvatsku apstraktnu umjetnost

Aktualizirati zajedničke stavove koje dijele grupe Gorgona, Biafra i konceptualni umjetnici s kraja 20.stoljeća

Protumačiti važnost I.Meštrovića za kiparstvo u Hrvatskoj

Nabrojati barem još tri hrvatska kipara koji su djelovali u 20.stoljeću

Evaluirati važnost grupe Zemlja za hrvatsku modernu arhitekturu

Prosuditi o utjecaju socijalne komponente na arhitekturu međuratnog preioda

	n.c.	br.s.	NASTAVNA JEDINICA
9.		1. 2. 3. 4.	Prva polovica 20.st. Revolucija stilova 1905 – 1918. Geometrijske tendencije na početku 20.st. Analize i ponavljanje
10.		5. 6. 7. 8.	Dada, nadrealizam Skulptura prve polovice 20. st. Ponavljanje Bauhaus
11.		9. 10. 11. 12. 13.	Arhitektura prve polovice 20 stoljeća Arhitektura prve polovice 20 stoljeća Analiza, ponavljanje Pismena provjera Ponavljanje
12.		14. 15. 16. 17.	Film Analiza Ponavljanje i ispitivanje Druga polovica 20. stoljeća - uvod
1.		18. 19.	Apstraktni ekspresionizam, enformel Pop Art, Op Art i kinetička umjetnost
2.		20. 21. 22. 23. 24.	Minimalizam,land art, body art..... Ponavljanje i ispitivanje Arhitektura druge polovice 20. st Urbanizam Vizualne komunikacije, film, tisak
3.		25. 26. 27.	Dizajn Zaštita spomenika kulture Muzeologija
4.		28. 29. 30. 31.	Povijest i teorija umjetnosti Hrvatska umjetnost 20. stoljeća Pismena provjera Analiza
5.		32.	Zaključivanje ocjena
6.			

--	--	--	--

**LIKOVNA
UMJETNOST** —

prijedlog rasporeda nastavnih jedinica za za 4. razred gimnazije

**LIKOVNA
UMJETNOST –
prijedlog rasporeda
nastavnih jedinica za
za 4. razred gimnazije**

	n.c.	br.s.	NASTAVNA JEDINICA
9.		1. 2. 3. 4.	Prva polovica 20.st. Revolucija stilova 1905 – 1918. Geometrijske tendencije na početku 20.st. Analize i ponavljanje
10.		5. 6. 7. 8.	Dada, nadrealizam Skulptura prve polovice 20. st. Ponavljanje Bauhaus
11.		9. 10. 11. 12. 13.	Arhitektura prve polovice 20 stoljeća Arhitektura prve polovice 20 stoljeća Analiza, ponavljanje Pismena provjera Ponavljanje
12.		14. 15. 16. 17.	Film Analiza Ponavljanje i ispitivanje Druga polovica 20. stoljeća - uvod
1.		18. 19.	Apstraktni ekspresionizam, enformel Pop Art, Op Art i kinetička umjetnost
2.		20. 21. 22. 23. 24.	Minimalizam,land art, body art..... Ponavljanje i ispitivanje Arhitektura druge polovice 20. st Urbanizam Vizualne komunikacije, film, tisak
3.		25. 26. 27.	Dizajn Zaštita spomenika kulture Muzeologija
4.		28. 29. 30. 31.	Povijest i teorija umjetnosti Hrvatska umjetnost 20. stoljeća Pismena provjera Analiza
5.		32.	Zaključivanje ocjena
6.			

